

Toespraak burgemeester Lugthart

Dodenherdenking 4 mei 2026

Monument Emmapark

Dames en heren, jongens en meisjes,

Fijn dat u hier bent, met meerdere generaties samen. Helaas zonder veteraan meneer De Bruin, die vorig jaar op 102-jarige leeftijd is overleden. Hij was jarenlang een vaste gast bij deze herdenking.

Dodenherdenking is een dag met een donkere lading, maar ook een dag van licht: van hoop, naastenliefde en het goede doen. We herdenken het verleden met respect, maar staan ook stil bij wat deze dag nú voor ons betekent.

Voor veel mensen voelt de oorlog soms ver weg of lang geleden. Totdat je de verhalen hoort van gewone mensen die in ongewone omstandigheden leefden. Verhalen uit onze eigen gemeente, zoals het verzet dat het bevolkingsregister saboteerde om mannen te beschermen tegen dwangarbeid. Of gezinnen die Joodse vluchtelingen opvingen, met gevaar voor eigen leven.

En er waren kleine daden van moed en menselijkheid. De bakker in Pijnacker die brood bakte voor wie meel had, maar altijd de helft reserveerde voor een gezin dat te weinig had. De molenaar in Nootdorp die hetzelfde deed. Delen is makkelijk als je genoeg hebt, maar moeilijk als je zelf honger hebt. Juist daarom zijn dit zulke krachtige voorbeelden van naastenliefde.

Die verhalen brengen ons bij het nu. Hoe betrokken zijn wij bij elkaar? Komen we op voor mensen die het moeilijk hebben? Verzetten we ons tegen onrecht, ook als het spannend wordt? Het begint vaak klein: roddel je mee of niet? Doe je mee met pesten, of zeg je er iets van? Sluit je iemand buiten omdat die anders is?

Niemand is perfect. Maar we hebben elke dag keuzes. En we kunnen proberen het goede te doen, net als de mensen toen. Hun daden – groot en klein – waren allemaal uitingen van menselijkheid en hoop op vrijheid.

Vrijheid die wij nu soms vanzelfsprekend vinden, maar dat niet is. Oorlogen in de wereld, spanningen dichtbij huis, polarisatie, aanslagen op Joodse instellingen, harde woorden richting mensen die ‘anders’ zijn. De geschiedenis laat zien hoe gevaarlijk wij-zij-denken kan worden. Het begint klein, en verspreidt zich als we niet opletten.

Vandaar dat we niet alleen terugkijken, maar ook moeten beseffen dat wij als individuen meer positieve impact hebben dan we denken. Samen staan we sterker. Kijk naar elkaar om, toon lef, spreek je uit, maar luister ook.

Vandaag herdenken we met jong en oud de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. We zijn niet allemaal hetzelfde, maar wel gelijkwaardig.

Ik hoop dat we dit gevoel na de herdenking mee kunnen nemen, omdat dit zo veel verder gaat dan 2 minuten stilte.

Dank u wel.